

PM

2011-12-01

TN1250/2011

PM Trafiksäkerhet och blomlådor

Trafiksäkerhet har länge varit en högt prioriterad fråga för Umeå kommun. Trafiksäkerhetsprogram och trafikdatabaser tas med jämna mellanrum fram för att få en helhetssyn över hur arbetet med trafiksäkerhet fungerar. Dessa program finns i sin helhet på Umeå kommuns hemsida.

Skadestatistik från Norrlands universitetssjukhus används som underlag för att både tydliggöra övergripande mönster i exempelvis Trafiksäkerhetsprogram och trafikdatabaser men också som underlag i enskilda trafikärenden. Trafiksäkerhetsarbetet sker på detta sätt strukturerat och med tydliga mål.

Det tillgängliga underlaget visar att generellt sett skadas fotgängare i singelolyckor, det vill säga olyckor där ingen annan motpart varit involverad. Vanligast är att fotgängaren snubblar, halkar och på så sätt ramlar och skadar sig. Därefter kommer cyklisters singelolyckor, där cyklisten har fallit och skadat sig på grund av för hög hastighet, lösgrus, grop/ojämnhet i gatan med mera.

Sammanfattningsvis är det endast ett fåtal personer som skadats i konfliktolyckor mellan fotgängare och fordon. Skadestatistiken för Umeå tätort under den senaste tioårsperioden (2001-2010) visar att i genomsnitt blir 12 fotgängare påkörda av motorfordon per år. Detta kan sättas i relation till det totala antalet skadade per år som inom trafikrelaterade olyckor är cirka 1500. Påkörningsolyckorna sker nästan aldrig på lokalgator/villagator, där blomlådor oftast efterfrågas.

Trafiksäkerhetsåtgärder

Trafiksäkerhetsarbete handlar om fysiska åtgärder, om att ändra beteende samt att sänka hastigheterna. Att bygga fysiska trafikmiljöer som innebär låga hastigheter är det långsiktiga målet. I det korta perspektivet finns det även andra åtgärder; översyn av hastigheter, punktinsatser på skadedrabbade platser, mm. Gator och parker har en begränsad budget och ett uppdrag att använda de tillgängliga medlen där de har störst effekt, därför åtgärdas skadedrabbade platser först. Detta ska dock inte tolkas som att någon måste skadas innan vi gör en åtgärd.

Inte alla åtgärder är kommunens att genomföra, exempelvis är det viktigt att samverka grannar emellan. Gator och parker anser därför att en första åtgärd ska vara samtal och resonemang med de längs villagatan som upplevs köra för fort. I stort sett alla motorfordonsförare har en trafikutbildning (gäller inte förare av moped klass II) och det ställs därför högre krav på motorfordonsförare än på de

oskyddade trafikanterna (fotgängare och cyklister). Som motorfordonsförare förväntas man köra ansvarsfullt och respektera gällande hastighetsbegränsningar. I ett bostadsområde gäller alltid att man måste vara uppmärksam på att ett barn kan komma springande ut i gatan. Motorfordonsförare ska helt enkelt vara ett gott föredöme för andra trafikanter.

Blomlådor på gatan sommartid är ett kortsiktigt men effektivt sätt att ge signaler till att bilister ska sänka hastigheten. I och med att olyckor mellan oskyddade trafikanter och motorfordon är ovanliga på lokalgator samt att hastigheter och fordonsflöden vanligtvis är låga, är blomlådor i första hand en trygghetsåtgärd och inte en trafiksäkerhetsåtgärd. Många föräldrar upplever dock sin bostadsgata som otrygg, varför Gator och parker kan tillåta blomlådor på vissa gator. Blomlådor placeras så att hastigheten sänks, samtidigt som gatan ska vara fortsatt framkomlig för exempelvis sopbilar samt drift- och underhållsfordon. Blomlådor är inte en åtgärd för att barnen ska kunna leka på gatan.

Gator och parker har beslutat att vara restriktiv med att tillåta blomlådor på gatorna av flera skäl. Några av skälen är:

- Blomlådor är främst en trygghetsåtgärd inte en trafiksäkerhetsåtgärd.
- En hastighetsöversyn har genomförts som ger boende större stöd i samverkan och samtal med grannar då man upplever att det går för fort på gatan.
- Många blomlådor har missköts både avseende planteringar och placering, varmed de inte tillfört något positivt i gatumiljön.
- Tidpunkten för in- och utsättning har missköts både på våren och på hösten, vilket ger problem för drift- och underhållsfordon till exempel vid sandning, snöröjning och sopning.

Kriterier

Villagator/lokalgator där Gator och parker kan komma att tillåta blomlådor är exempelvis där:

- Gaturummets bredd och längd inbjuder till höga hastigheter.
- Många in-och utfarter ligger direkt mot gatan.
- Körbanan bör vara minst 6 meter bred.
- Gatans siktlinje bör vara minst 200 meter utan avbrott, exempelvis stopplikt eller farthinder.
- Blomlådan kan placeras så att fri sikt uppnås minst 50 meter före och efter lådan.

Dessa kriterier är endast vägledande, en bedömning av gatans lämplighet för blomlådor görs i varje enskilt fall. Att ett kriterium är uppfyllt räcker oftast inte, särskilt inte i tveksamma fall.

Gator där Gator och parker inte kommer att tillåta blomlådor är exempelvis på:

- Gator med kollektivtrafik
- Gator som ingår i huvudvägnätet för biltrafik eller gator med högre trafikflöde än 1000-1500 fordon per dygn.
- Gator som är återvändsgränder eller slingor med endast boendetrafik (ingen genomfartstrafik).
- Gator som i sin utformning är hastighetssäkrade med exempelvis farthinder, avsmalningar eller liknande.